

جلو‌های رحمانی در الرحمن

«نگاهی نو بر سوره الرحمن»

علی محمد سلطانی گردفامرزی

سرسناسه: سلطانی گردفرامری، علی محمد، ۱۳۴۸
عنوان و نام پدیدآور: جلوه‌های رحمانی در الرحمن سلطانی گردفرامری
مشخصات ظاهری: ۱۵۲ ص.

مشخصات نشر: قم، آیه حیات، ۱۳۹۵

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۲۵-۲۴۶

وضعیت فهرست نویسی: قیفا

موضوع تفاسیر (سوره رحمان)

رده بندی آنگره: ۸۱۳/۸ ج ۸/س ۱۰۲/۸۴۵/ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۰/۱۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۱۸۰۶۰۶

عنوان : جلوه‌های رحمانی در الرحمن

نویسنده : علی محمد سلطانی گردفرامری

ناشر : آیه حیات

چاپ اول : ۱۳۹۵

چاپ : اعتماد قم

شمارگان : ۱۵۰۰ نسخه

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۲۵-۲۴۶

کلیه حقوق برای مؤسسه فرهنگی آیه حیات محفوظ است

قم: بلوار امین، کوی ۱، نبش کوی آفرین، شماره ۲۰

تلفن ۰۲۵-۳۲۶۱۴۰۵۰ - دورنگار ۰۲۵-۳۲۶۱۴۰۶۰

فهرست

فهرست	۵
پیش گفتار	۱۱

فصل اول

سیمای کلی سوره الرحمن

سیمای کلی سوره الرحمن	۱۷
پیامبر رحمت و سوره الرحمن	۱۸
علت نام گذاری این سوره به الرحمن	۱۹
مکان و زمان نزول الرحمن	۲۰
ویژگیهای برجسته سوره الرحمن	۲۰

فصل دوم

بزرگترین معلم قرآن «عَلَّمَ الْقُرْآن»

بزرگترین معلم قرآن	۲۵
تقدم خلقت انسان	۲۸
دوران زندگی بشر	۲۹

..... ۶	جلوه‌های رحمانی در الرحمان
..... ۳۰	عَرَفَه عرفانی حسین علیه السلام در عرفات و خلقت انسان
..... ۳۱	مراحل هفتگانه خلقت انسان و پیامدهای آن
..... ۳۴	تجلی قدرت خدای حکیم در نعمت بیان (زبان)
..... ۳۴	مهم‌ترین کارکردهای زبان
..... ۳۶	زبان و نقش آن از منظر روایات

فصل سوم

تجلی توحیدی در ستارگان و رمز و راز آن

..... ۴۱	خورشید و ماه و مظهر زیبای نظم پروردگار
..... ۴۲	اطلاعاتی درباره خورشید
..... ۴۳	اطلاعاتی درباره ماه
..... ۴۴	خورشید و ماه از منظر حدیث و روایت علی علیه السلام
..... ۴۵	اسرار توحیدی در نجم و سحر
..... ۴۶	اهمیت ستاره و نقش آن در زندگی بشر
..... ۴۸	معنای نجم چیست؟
..... ۴۹	آسمان و دنیایی از راز و رمز آن
..... ۴۹	معانی آسمان
..... ۵۰	معنای میزان
..... ۵۱	برخی ویژگیها و کارکردهای آسمان
..... ۵۲	آسمان از دیدگاه امام علی علیه السلام
..... ۵۳	سرکشی از قانون و میزان الهی و طغیان بشر
..... ۵۴	چرا در این آیه کلمه میزان تکرار شده است؟
..... ۵۵	معانی میزان

زمین و جلوه‌ای ویژه از رحمانیت خالق ۵۶

زمین و منبع مواد غذایی بشر ۵۸

میوه‌ها و نباتات و حادثه‌ای شگرف در زمین ۵۹

فصل چهارم

اهداف آیه «فَبَيِّآءٌ ۤالۤاِیَّ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ» و جلوه‌های متفاوت نعمت

اهداف آیه «فَبَيِّآءٌ ۤالۤاِیَّ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ» و تکرار آن ۶۷

قدرت‌نمایی خالق در نحوه خلقت انسان ۶۸

مراحل خان انسان ۶۹

جن مخلوقی از حیوانات پروردگار و کارکردهای آن ۶۹

ویژگیها و خصوصیات جن از دیدگاه قرآن ۷۱

تفاوت فرشته و جن ۷۲

تفاوت جن با شیطان ۷۲

علت آفرینش جن چیست؟ ۷۳

پدیده مشرق و مغرب دو جلوه زیبای نظم در طبیعت ۷۳

راز دو دریای به هم رسیده ۷۵

مراد از بحرین چیست؟ ۷۵

شگفتی کم نظیر گلف استریم ۷۶

دریا ۷۷

لؤلؤ و مرجان دو گوهر گرانبها ۷۸

ستونهای دریایی و خدمت برتر ۷۸

دریا، حکمتها و لطفها و ویژگیهایش ۸۰

فصل پنجم

فناى مخلوق و بقای خالق و فیض دائمی خدا

- فناى مخلوق و بقای خالق و پیامدهای آن ۸۷
- پند تاریخی ۸۹
- لطف طلب و نیاز از لطیف محبوب ۹۵
- درام فیض الهی در بستر زمان و جهان شمولی آن ۹۷
- حسابرسی کامل اعمال ۱۰۰
- آیا جناب حسابرسی می‌شوند؟ ۱۰۱
- قدرت نفوذ جن و انس به آسمانها جلوه‌ای از جلال الهی ۱۰۲
- گلچینی از پستی در آیه «ثقلان» و «یا معشر الجنّ والانس» ۱۰۳
- علت تقدّم نام جن بر انس ۱۰۴
- هشدار نهایی به جن و انس ۱۰۴
- ویژگیها و حوادث بینظیر رساخیر و انداموزی ۱۰۵
- سیمای انس و جن در روز قیامت ۱۰۶
- هشدار مهم به مجرمان ۱۰۷
- توصیف مجرمان در آخرت ۱۰۸
- توصیف بهشتیان در آخرت ۱۱۱
- مقام ترس از خدا یعنی چه؟ ۱۱۲
- دو بهشت خائفین چیست؟ ۱۱۳

فصل ششم

اوصاف بهشت نیکوکاران و پرهیزکاران

- اوصاف بهشت متقین ۱۱۷

فهرست.....	۹
اوصاف زنان بهشتی.....	۱۲۰
زندگی بهشتی با همسران بهشتی و الزامات آن در دنیا.....	۱۲۰
از دیاد نیکی بر اساس نیکی اولیه.....	۱۲۳
حکایت.....	۱۲۵
پیامهای آیه «هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ».....	۱۲۵
درجه بندی بهشتیان بر اساس قابلیتها و عملکردها.....	۱۲۶
اوصاف بهشت نازلتر.....	۱۲۸
برکت بیوه ها.....	۱۳۱
خرما و انار و فایده آنها.....	۱۳۱
زنان نیکو خلاق و تربیت بصیب بهشتیان.....	۱۳۲
فصل هفتم	
توصیف حوریه های بهشتی از دیدگاه قرآن و نعمت ابدی	
توصیف حوریه های بهشتی از دیدگاه قرآن.....	۱۳۷
نکته تربیتی از «قاصرات الطرف».....	۱۳۸
پیامها و نتایج آیه شریفه.....	۱۴۰
نعمت نهایی به اهالی سرزمین بهشت در الرحمن.....	۱۴۱
نعمتهای دنیایی یا نعمتهای اخروی؟.....	۱۴۳
برکات زوال ناپذیر کانون الهی.....	۱۴۳
هدیه نبوی.....	۱۴۴
فضیلت و معجزات سوره الرحمن.....	۱۴۴
کتابنامه.....	۱۴۹

پیش گفتار

قرآن چون شجره طیبه است که اصل آن ثابت و فرع آن در آسمان است:

﴿كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ﴾^۱

آیات محکم قرآن به سان درخت طیب و سایه انداز و کاروان پذیر، پناه بخش بشری است و هر روز گش‌های تازه‌اش در آیات متشابهش شکوفا می‌شود و عطر و شهد و رنگ و عین خود را مطیع و مطبوع انسانیت می‌سازد.

حضرت رسول خدا - صلی الله علیه وآله - که پیام آور رحمت است، آرزو می‌کرد که قرآن و کلام دل‌نشین وحی در دل جاری‌سیند و قلوب انسان‌ها را که مرکز درک و شعور و عشق و عرفان است مستخر کنند. از این رو می‌فرمود:

«قلبی که ظرف قرآن باشد از عذاب خدا دور است.»^۲

۱. سوره ابراهیم (۱۴) آیه ۲۴.

۲. وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۸۲۵.

کتاب خدا، دارای اهدافی است که عمده آن‌ها تذکر دادن به مردم است تا با چشم و گوش بسته به پدیده‌های خلقت و طبیعت ننگرند و اسرار و شگفتی‌ها و پیچیدگی‌های جهان را ساده بشمارند:

﴿وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ

يَتَذَكَّرُونَ﴾^۱

آیة قرآن کتاب هدایت است و انسان را از بسیط زمین به اوج معرفت و آگاهی و هستی‌شناسی برده و عشق به خالق هستی بخش را از وجودش رزمه می‌کند.

قرآن، بر انسان و طبیعت و مردمان و اقوام و زیبایی‌های جهان خلقت و از قیامت و برزخ نبوت و امامت، همه و همه سخن گفته است. قرآن کانون گرانبهاترین و جاودانه‌ترین دستورها و رمز و راز حیات و زندگی عزت آفرین است و همه خشیخگی‌ها و سعادت‌ها و برکت‌ها و حرکت‌ها را باید در آیات نورانی آن جستجو کرد و زندگی را رونق و توسعه بخشید:

﴿وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَافِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مبینٍ﴾^۲

بنده ناقابل به سهم خود در این کتاب علاقه و طرح مباحث قرآنی و علمی و معرفتی، سعی کردم نگاهی نو به سورة «رحمن» داشته باشم. شاید همگان در هنگام تلاوت آن، بهتر و بیشتر به جلوه‌های رحمانی خدای رحمان پی برند و این سوره تنها در مراسم ختم و فاتحه خوانی قرائت نشود. از این رو از خوانندگان عزیز و اهل قلم و استادان تمنا دارم ایراد و اشکالات را تذکر دهند؛ اگر چه که گفته‌اند:

۱. سوره زمر (۳۹) آیه ۲۷.

۲. سوره انعام (۶) آیه ۵۹.

«من صَنَّفْتُ فَقَدْ اسْتَهْدَفْتُ»؛ «هر کس کتابی یا مقاله‌ای

بنویسد خود را در معرض تیرهای اعتراض کنندگان قرار

داده است.»

همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس

که دراز است ره مقصد و من نوسفرم

در پایان بر خود لازم می‌دانم از استاد ارجمند حجت الاسلام محمد

حسن خیدری و بانی این امر خیر، جناب آقای حسن فلاح نجم آبادی و

خانواد ارجمندشان به لحاظ حمایت مالی تشکر و قدر دانی کنم. ثواب

این اثر برای موسسه والدین آقای فلاح نجم آبادی می‌باشد.

علی محمد سلطانی گرد فرامرزی

روحانی حج تمتع و عتبات